

УЧИЛИЩЕТО излиза
два пѣти на мѣсяца
въ 1 печатнѣ кола.
Годишна цѣна прѣд-
плащана 1 бѣло ме-
джид. завсѣгдѣ. за 6
мѣсеци половината еди-
брой 40 пары. Писма
неплатени на пощѣ-
та не сѣ пріети.

Подписката на спо-
моществованіята ста-
ва при уредничеството
каля-Вергулуй Н. 6,
у народнѣ книгопеча-
тицѣ „Отечество“ А
по вѣнъ при учителя-
тъ, и училищны насто-
ятелѣ, които отгова-
рятъ за стойността.

УЧИЛИЩЕ.

Урѣдникъ — Издатель Р. Блъсковъ.

Съдържаніе: Стихотворенія—За възпитаніето.—Родолюбіе.—Разго-
воръ—За правата и длѣжноститѣ на женѣта.—Книжевност—Разны.

ЧЕСТИТАВАНІЕ

Къмъ малкитѣ ученици за новѣтъ 1871. години отъ „Училището“.

Вы дѣтица мили,
Що сте ся учили
И да четете знайте,
Знайте че захвана
Вечь нова година;
Да ви й честита! Стойте,
Азъ, що четете
Отъ книга умѣйте,
Малко да ви сурвакамъ.
Но вашата пѣсень,
Що ся пѣе въ тозъ день,
Азъ не щѣ да нарѣждамъ.
Ще ви пожелаѣхъ,
Що рекла она
Орисница отъ горѣ:
Сякой да премини
Весели години;
Но пакъ да не забравя,
Че смы длѣжны синца
Съ книжкѣтъ въ рѣчицѣ
Да четемъ и ся учимъ,

За да станимъ хора
Учени на книгъ
И честь да придобиемъ
Трѣба да ви кажъ
И то, безъ да лѣжъ,
Че „училище“ само
Тогасъ ще ся радва
И ще ви захваля
Когато неуморно
Учите уроцы,
Като харни момцы
Останите похвалны;
Кога дойде време,
Испитанье стане
И земете награды.
Туй най много ази
Желая на вазѣ
За новѣтъ години.
Послѣ ви желаѣхъ
Най хубаво здравье,
Тѣтъ добринѣ свѣтовнѣ.

П. К.

ДРУГЫ *).

Ученикъ на съученицитѣ си.

Драгы мои пріатели вѣрни,
И въ наукѣ другари задружни!
Прѣдъ зорѣ ся щомъ събудихъ рано,
До гдѣ всичко по свѣта бѣ мирно,
Наумихъ че днесъ е день на Сура,
День въ кого-то ся честити въ міра
Доброчестнѣ новѣ-тѣ години,
И молитвы между родъ роднинѣ
Ставать разны за доброто здраве.
Тѣй и азъ съ туй първо си послане
Ви молиствамъ най-добрѣ сполукѣ
Да успѣйте славно вѣвъ наукѣ,
За да нашій родъ ся види съ врѣмя
Съсъ достойны мѣжи отъ то плема,
Що у древность славило ся въ всичко:
Въ писменность и въ правленіе мірско.
Постоянство, братя въ учене,
То е за насъ самото спасене;
То за младостѣ е украшене,
А за старостѣ е утѣшене.

МЖДРОСТЬ-ТА.

Като слънце изъ райскитѣ двѣры
Происходи съ пламенни си зары,
Тазъ царица въ огнени кола,
И лѣти на ангелскы крила.
Чюдна-тя ѣ хубость въжделенна
Обладава духа на Вселенна,
И царува надъ умствений свѣтъ
Дава законъ, не бои с' отъ смъртъ

*) Вижъ „разны стихотворенія отъ Д. П. В.“

Отъ великій Геній придружена
 Отъ Таленты свѣтлы обкружѣна,
 Като ангелъ съ пламенный си мечъ,
 Тя разбива тмный черенъ мрачь,
 И съ своѣтъ благотворнѣ свѣтлость
 Тя раздава по свѣта животность
 Въ умственнѣтъ область высокъ,
 И поставя ангелъ чловѣка.

О тазъ лика отъ вышнето небе
 Какъ обема вси блаженсва въ себе:
 Съкровище на всичкѣ благодѣ
 И душевна райска пріятность;
 Вѣрець изворъ на Божѣтъ правдѣ
 И источникъ на умнѣтъ сѣдѣ.
 Вѣренъ образъ отъ добродѣтель,
 За добро-то искренъ водитель.
 Тази райска благотворна лика
 Е сама-та небесна наука,
 Що отправя на ума свѣсть-тъ
 Въ правый пѣтъ на добродѣтель-тъ.
 Кат' една отъ небесны-тъ силы,
 Изъ нейнѣтъ пазвѣ ся родили
 Вси Таленти отъ умственнѣтъ свѣтъ,
 И великы умове на честь.

А ВЪСПИТАНИЕТО ВЪ ДУХА НА Х-ТЪ ВЪРЖ.

(Продълженіе отъ брой 4)

ВЪСПИТАНИЕ УЧИЛИЩНО.

Училището са съобщаватъ познанія отъ много и разны
 и, мѣжду които, тъй да речемъ, науката за вѣрж стой
 ло. — Първата и главна цѣль на образованіето. Утъ-
 но евление, наистинѣ! Остава да са желае шото на-
 за вѣрж да бы стояла дѣйствително на чело. Но тукъ
 може бы да срѣщнемъ мнѣнія не твърдѣ съгласны на

тоя възгледъ: „възгледъ напуснѣтъ“, думатъ нѣкои си — „было е врѣмя когато вѣрата е управлявала всичко, но се не е тъй“. . . . Прѣдметътъ на вѣржѣ е самата свръсмѣжду Бога и чловѣка, и ние не разбираме по кой начин науката, що обяснява тѣзи свѣрскѣ, могла е да бѣде прѣдишно врѣмя умѣстна, а сега да е ушѣ като излишна — непотрѣбна.

„Ако има Богъ и чловѣкъ, и ако Богъ дѣйствува на чловѣка, то науката за вѣржѣ е най-законна за всѣкого и у всѣкытъ врѣмена; а когато тя е законна, то е и най-главна. Ако чловѣкъ различава отъ другытъ животны, и ако има него духъ съ своитѣ стремленія къмъ Бога, то защо да не стреми съ мысль и сърце къмъ това върховно сѣщество. Нека да речемъ обаче какво науката за вѣржѣ са почва като първа и главна; но, питаме, въ какво състои нейното първенство? Ако бѣде само за това, че тя са има главно току въ името си, а на дѣло стой еднакво съ другытъ науки (ако не и подолу р), тогава първенството ѝ е мнѣ — неистинско. Главатарь на едно домакынство, или на едно кое си общество, за то са нарича глава, защото има власт на другытъ; неговый духъ, неговый поглѣдъ и неговото правленіе са отражавать въ онова домокынство, или общество. Но какъ тъй частны лица са нелишавать отъ своѣ самостоятелность и толкосъ дѣйствувать у едно общо правленіе, съобразно съ тѣхното благо? За това че тѣхното истинско благо — цѣльта и счястіето на главатарь. Сѣщо тъй и науката за вѣржѣ трѣбва да има своето власт на другытъ науки въ общето направленіе, което, несумнѣе е благотворно, понеже ни води къмъ Бога. Слѣдователно единството на тѣсъ наукѣ е необходимо, както е то и необходимо у едно доброустроено домакынство или общество. Науката за вѣржѣ, що е сѣществувала не едно тысяще, има достаточное основаніе за да утвърждава истинжѣ на нѣитѣ тайнства: — тыя тайнства е откриль намъ самси. Но тоя начинъ не само че е възможно, но и напълно законно, науката за вѣржѣ да бы стояла въ чело на наука и образованіето“. . . .

Исторіята ни показва какво най-великытъ свѣтовни

разователи испървомъ сѣ възпитани въ страхъ божій, съ
 стѣ и невиннѣ души и съ правѣ нѣравненность. За
 ва нѣкои си като са възкачили до най-высокій стѣпень
 мудростѣ, съ своѣтѣ хитростѣ изнаѣрили такѣва ис-
 сны работы, на които нѣе глѣдаме слисано и чюдимѣ са
 сѣ измислени. А че единѣ злѣ възпитанѣ, или безѣ
 какѣ си нѣравненность чловѣкъ не може да бѣде съ-
 ршенно искусенѣ въ кое годѣ художество, това го под-
 брѣва и Св. Златоустѣ, който казва тѣй: „Нѣсть убо мо-
 но безѣ страха живущему доблѣе нѣчто и чюдное пока-
 ти; кто грамотѣ научисѣ кромѣ страха? Кто художества
 искусенѣ бысть страха кромѣ?“ Не посѣ ли са у младѣтѣ,
 сѣ малкѣ, сѣме то на побожностѣ и страхъ божій, до-
 то сѣрдцето имѣ е чисто и невинно, неповредено, трудно
 освѣтитѣ да са прихване каквото добро и да са прѣсажда
 сѣзѣ ученіето. Знаино е че щото са посѣ въ младостѣ,
 о ще бѣде поженато и до старостѣ. — Новата сѣдина съ
 каквото са напои испървомѣ, такаѣ миризмѣ ще да издава.
 чловѣкъ на каквото привикне отѣ младостѣ — добро или зло,
 то ще прѣбѣде и до гробѣ. Нѣма по лошево нѣщо за
 човѣка, освѣтъ да остане безѣ доброто и правилно въз-
 питаніе у Х-тѣ вѣрѣ. Отдѣ дохожда това, та са намѣр-
 ить по свѣта людіе, които носятѣ чловѣческо лице, а сѣрдце
 е дошушѣ звѣрско? Причината е че у вѣтрѣшностѣ
 и такѣва хора, свѣтливата зара на христіанскѣ нѣрав-
 венность, на хр. питомность, не е могла да пробіе за да
 освѣтли сѣ познаніето на истинѣтѣ. Оттукѣ слѣдва щото
 кѣвато на мѣсто да бѣдѣтъ въ ползѣ на чловѣчеството,
 то негови членове, послужватѣ му за съблазнѣ и досаднѣ
 етѣ: Щѣхѣ ли да бѣдѣтъ на свѣта толкосѣ Нероновци,
 алигуловци и другѣ плашила за чловѣка, ако тѣхнѣтѣ сѣрдца
 вѣхѣ запоены отѣ рано съ братекѣ любовь спрямо чловѣ-
 ить? Ето какѣ е нашѣта длѣжность и колко трѣба да за-
 бѣгатѣ както родителѣтѣ, тѣй и учителѣтѣ за да поучѣватѣ
 надытѣ на добро, — на това, що е полезно не само за
 вѣхѣ си, но и на отечеството, и въобще на чловѣчеството;
 единѣжѣ упѣтени въ лошево, съ своѣтѣ зли привычки и
 страсти, такѣва младежи поченѣтъ да са губѣтъ у свѣгов-

нытъ наслаждѣнія и похоти, щото съ тѣхный животъ не пользоваться вече нито себе си, нито оныя, които са ги отгледали, нито пакъ другытъ, и тѣй загынвать.

Продълженіе съ идущія брой за „общественното възпитаніе“.

РОДОЛЮБІЕ

Слѣдущийтъ членъ ные прѣпорѣчваме повече на оныя отъ нашитѣ сънародници, които спорѣдъ разны причини и обстоятелства, напуснали отечеството си и отишли да живѣятъ, удалечени, въ чуждиѣхъ. Особенно ные наумѣваме на младытъ Българчета, които сж родены и отхранены въ странство, было тукъ у Влашко и Богданско, было въ Русіѣхъ или другадѣ, да обыятъ народностыѣхъ си като най-милу и свято нѣщо на свѣта; кадыто и да бждѣтъ нека си останатъ пакъ Българе, защото нѣма по-голыѣ грѣхъ и срамъ отъ това, дѣто нѣкои си като забораваѣтъ рода си и отечеството, прилѣватъ на чуждото и не причитатъ вече своето.

Думата РОДОЛЮБІЕ, като че става вече отъ день на день по-подразятелна и мѣжду націй народъ; но можеме ли са похвали, че тя е позната всѣкому, и че нейното значеніе са уцѣлява напълно, или само са изговаря току тѣй — по-подразякію? Ные са необзалагаме. Имали сме доволно случаи да опытаме рѣдомъ, дѣто сме обыждали, та знаемъ, колко годѣ, какви родолюбци има отъ нашитѣ Българи: Едни са показватъ такыва само отъ славолубіе — да имъ захвалятъ хората; други пакъ го земаѣ като тѣхнѣхъ спекула, и подъ името родолюбіе, като криѣтъ нѣкаквы си цѣли, играѣтъ срамотнѣхъ роль, само и само за пустѣхъ печалбѣхъ и да живѣятъ охално; трети, най-сѣтлѣхъ, като земаѣ РОДОЛЮБІЕТО за едно орѣдіе, отиватъ да лѣжѣтъ, и откато докопатъ онова що имъ трѣбва, забораваѣтъ и РОДОЛЮБІЕ и всичко.

И тѣй твърдѣ малкома сж истинскыѣхъ родолюбци, които милѣятъ и обыяѣтъ отъ сѣрдце народа и отечеството си. А какво трѣбва да бжде нашето родолюбіе? Ще видѣмъ.

„Въ сърцето на чловѣка природата е оставила мѣсто за любовъ и съчувствие които той дълженствува къмъ народа отъ когото произходи. Родолубіе е *иманіе-то* на таквоя чувствъ и постѣпняніето споредъ негово-то внушеніе. На родолубіето мѣстото е въ сърцето, а не въ устата: и родолубецъ е онзи който показва това съ дѣяніята си, а не съ изговаряніята си. Питаніето не е какъвъ мя показватъ устата, но дѣлата. Человѣческитѣ уста и изговарянія сж нѣща, на които чловѣкъ трѣбва да гледа съ най голѣмо прѣдпазване и съ най малко довѣріе додѣ не добие по силно свидѣтелство за казанитѣ истинѣ. Имашитѣ родолубиво сърдце е прѣстѣпникъ на единъ отъ най естественитѣ закони, върхъ чловѣчеството. Самото съединеніе на чловѣчеството въ общества, тѣснитѣ имъ сношенія и сродства показватъ наредѣтъ на единъ такъвъ законъ. Но както въ всякъ другъ длжностъ така и въ тѣзъ, чловѣкъ често ѣ забравя и ся отстранява отъ неѣ.

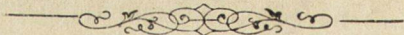
„Отъ нѣколко врѣме и изъ нашѣ Българіѣхъ начнахѣ да ся употребяватъ думитѣ *народностъ и родолубіе*. Наистинѣ, родолубіе е нѣщо много желателно. Колкото повече то изобилюва въ единъ народъ толкозь повече той бива честитъ. Партиитѣ, онеправданіята, горделивитѣ постѣпки, самолюбивитѣ омысли, омразнитѣ касты и между чорбаджитѣ и сиромаситѣ, и всичко що сочи за събиваніето на единъ народъ или на нѣкой отъ членовѣтъ му ся пригонва отъ родолубивото сърдце.

Родолубецътъ найнапрѣдъ *сърдечно жслае* благоденствието на народътъ си. Таквоя чувствъ той питае особено къмъ онѣзъ, които сж повече нуждаѣтъ отъ него. Чловѣкъ имащъ таквоя сърдце ще ся радува съ радуващитѣ ся, а ще плаче съ плачушитѣ си събратія. Туй негово сърдечно желаніе ще го принуди да ся трудѣ *истинно и праведно* за доброто на народътъ си. Той ще има сношеніе даже и съ най долнитѣ класъ отъ сънародницитѣ си, за да разбира добръ положеніето имъ, та да може да имъ помогне. Той прѣзира своитѣ интересы за да интересува тѣхъ. Туй не ся показва въ слово, но въ дѣло. Ако чловѣкъ е истинно, родолубивъ, той като знае че мнозина отъ сънародницитѣ

му нѣмѣтъ ни дневниѣхъ хранѣ, ще е готовъ да ся отрече отъ златныѣхъ кѣстецы, отъ елмазеныѣхъ пѣрстеніе, отъ скѣпоцѣнныѣхъ дрехы, отъ раскошныѣхъ увеселенія и театро и пр. за да улѣкчи колкогодѣ бѣдствіето на онѣзъ, които той казва че обыча. Родолюбецѣтъ ся труди отъ всякъ странѣ съ слово и съ достоинѣ примѣръ да посочи народу си пѣтъ кѣмъ съвършенство, като самыѣтъ источникъ на благоденствіето му. Да ли има кой да му познава или не, той слѣдува благодатното си дѣло. Родолюбецѣтъ не може да забавя скѣпоцѣнното си врѣме въ кахвенето или въ газиното съ тавлоиграніе, книгоиграніе и пр. нито пакъ въ непотребно отпочиваніе, или въ други бесполезны и врѣдителны заниманія, защото има высокъ дѣлность да изпълнява, и святы интересы да защитява. Той е серіозенъ чловѣкъ. Блядословія, съблазнителны постѣпки, празны и ѣлѣкы бесѣды врѣхъ нѣща, които народѣтъ има за святы, не ся съглѣдувать въ родолубивъ чловѣкъ. Ако народѣтъ му е простъ и въ заблужденіе, той ще ся труди съ серіоснѣ и благоразуміе да го просвѣти споредъ силыѣ си, и го освободи отъ туй заблужденіе, но не съ присмѣхъ и подиграванія, които значать големо бесчловѣчіе, и заслужвать строго осѣжденіе.

Читателю, каавашъ ли че си родолубецъ? що свидѣтельствува за туй животѣтъ ти? Знай че има родолубци на които лирыѣ, славата и пр. сѣ народность. Ако чловѣкъ не ся отрече отъ всичкыѣ тыя, даже и отъ себе си, не мооже той да бѣде достоенъ родолубецъ. Желай! доброто на народѣтъ си; труди ся истинно за да му го придобыешъ; отричай ся отъ спокойствіето и придобытокѣтъ си, а и отъ самъ себе си. Моли ся Богу за благословеніето му врѣхъ народѣтъ ти; бѣди му добръ примѣръ и водитель кѣмъ съвършенство, тогазъ ще имашъ право за любимѣхъ тѣхъ уважаема титлѣ — *родолубецъ*.

(Зорница)

РАЗГОВОРЪ,

Казанъ отъ двѣ дѣвицы по испытаніето у Разградското Дѣвическо училище.

ДЕЧКА и ЕЛЕНКА

ДЕЧКА. Моя дружке Еленке! Защо сж са събрали тука нашитѣ бащи, майки, роднини и много други юще граждани и гражданки?

ЕЛЕНКА. Хж! Защо? Белки не знаешъ, че тѣ сж са събрали за да чуѣтъ и видятъ, какво смы учили презъ годинѣтъ, и да ли не сж ни напраздно прашали въ училището.

ДЕЧКА. Ами тебѣ какъ ти са вижда, да ли смы са ползовали нѣщо, като смы ходили въ училището?

ЕЛЕНКА. Какъ не сме са ползували! Ные ако бѣхмы стояли у дома и не бѣхмы ходили въ училище-то — туй свято учебно заведеніе, — щехмы ли да научимъ толкова научны познанія, които сега познаваме? А пжкъ ты знаешъ, че само съ наукѣтъ и образованіето челѣкъ, може да живѣй тѣй добрѣ, както трѣба, и да бѣде полезенъ за себе си и за Другитѣ.

ДЕЧКА. Ами каква полза можемъ да придобіемъ, като са учимъ въ училището?

ЕЛЕНКА. А! Хубава работа! Каква полза можемъ да придобіемъ отъ училището думашъ. А че питане ли иски? Зерь ты не познавашъ, че отъ наукѣтъ подобро и по свято нѣщо нѣма на свѣта. Не угаждашъ ли, че ные като сме понаучили колко годѣ разны познанія отъ наукѣтъ въ училището, усѣщамы са, че смы поразвити въ умственнитѣ си силы отъ другитѣ наши другарки, които не сж са учили, а сж си губили златното време напраздно.

ДЕЧКА. Добрѣ, науката е, казвашъ, добро нѣщо; ами азъ съмъ слушала да казватъ нѣкои, че на женѣ учение не трѣбало и незнамъ защо.

ЕЛЕНКА. Мари сестро! А чи ты защо слушашъ так-

вызи безумны и глупавы хора? Я глѣдай умъ, защо е на женѣ учение. А че то на женѣтѣ трѣба я! Не ли си слушала като ни сѣ казвали учителитѣ и си чела въ книги—тѣ, че жена, която е учена и образована, може да отхрани и добры дѣца. Оизи народѣ, на когото женитѣ сѣ учены и просвѣтены съ свѣтлѣтѣ зарѣ на писменнѣтѣ наукѣ, той народѣ е достигналъ до най высокъ степень на образованіето и славѣтѣ. А народѣ, на когото женитѣ сѣ неучены, той е останалъ много назадъ въ просвѣщеніето.

ДЕЧКА. А че зашо женитѣ правѣтъ единъ народѣ да бѣде просвѣщенъ, образованъ?

ЕЛЕНКА. Защото каквото е майката, таквотъ бива и чедото: Ако майкитѣ сѣ добрѣ възпитанны и образованны, то и сыновѣтѣ и дѣщеритѣ имъ ще бѣдѣтъ добрѣ възпитанны и развѣты; и пакъ ты знаешъ, че отъ ученіето нѣма друго послѣдко и драгоцѣнно нѣщо на свѣта. Добрѣ възпитанитѣ и учены жены отхранѣватъ добры гражданы и гражданкы; образованитѣ жены, думамъ, знаятъ какъ да са обхождатъ какъ да живѣятъ економически, а не само да са кычатъ, да са труфятъ и да са гыздѣтъ. Ако быхъ рекла да ти прикажѣ за всичкитѣ добрини и ползы, които произлизатъ отъ ученіето, трѣбало ми бы много време за това, нѣ азъ само толкова ти казвамъ, че който има уши да слуша нека слуша, и който разбира и отъ малкото да разбира.

ДЕЧКА. Ако и да знаехъ, драгая ми Еленке, че нѣма подобро нѣщо отъ ученіето, нѣ сега са увѣрихъ повече, както науката — тѣзи наша спасителка — ще разбуди заспалитѣ чувства на нашитѣ Българи и Българкы; и тя (науката) ще распрѣсне тъмныя и черенъ облакъ на невѣжеството, който е покрывалъ и покрыва юще горизонта на милото ни отечество. За туй и нашитѣ достопочитаемы граждане, като разбрали, че спасеніето ни е въ наукѣтѣ, полагали са и полагатъ ревностны и неуморимы старанія за нашето възпитаніе.

ЕЛЕНКА. Истинѣ имашъ правѣ; туй е тѣй. Нѣ мыслишь ли, че ные каквото сега тѣй и кога порастемъ, не ще бѣдемъ признателны къмъ тѣзи наши благодѣтели? Имената на таквызи хора, които са грижатъ за общото добро на оте-

чеството си, вѣчно ще са споменуватъ отъ тѣхныгъ потомци съ въсхищеніе.

ДЕЧКА. Ами да ли има нѣкоя отъ насъ, която да не знае да цѣни ревностныгъ трудове и старанія на почитае-мѣтъ ни общинѣ, която неуморимо са грижи за нашето до-бро.

ЕЛЕНКА. Туй ако и да не знае всяка сега да го цѣни, нѣ ще дойде единъ день, въ който, като са види освѣтлена съ свѣтлыгъ зары на наукѣтъ, ще благодари отъ сърдце и душѣ на тѣзи, които днесъ са грыжатъ за нашето въспи-таніе и образование, и на които Всемиловитый Богъ да подари дълъгъ животъ и здравіе.

Д. В. Храновъ.

ЗА ПРАВАТА И ДЛЪЖНОСТИГЪ НА ЖЕНѢТѢ.

(Писмо до Фанни)

Имашъ право, любезна Фанни; пролѣтъта на моралното ни сжщест-вуваніе, както и на физическото ни, начена дя са показва. Въ душѣ-тъ си и въ сърдцето си чувствувамы іедно нѣщо съвършенно ново. Огнюшеніята, що ны свързаватъ съ общѣтъ фамилиѣ, са распро-стиратъ безконечно. Благоухателный вѣтрець, що людѣе листето на дръветата, вдѣхва въ сърдцата ны, безъ да осѣщамы, по великодушны надежды, които ны уподобяватъ на птицитъ що си примѣтватъ крила-та да хвъркижтъ по свободно. Какъ е свързанъ челоувѣкъ съ натуриѣтъ, и какъ прави като іе іеднороденъ съ неіѣ! Надеждата са ражда у неіѣ тосъ часъ, щомъ небето са изѣсни. Животѣтъ които му са по-казва толкова меланхолический и толкова печаленъ въ началото на черныгъ дни на зимѣтъ, става приатенъ и дѣятеленъ тосъ часъ, щомъ априлското слѣнце раззелени полетата. Ето прочее що ма прави да са завѣрижъ съ удоволствіе врѣхъ любимыгъ прѣдмѣтъ на взаимныгъ ни рѣзговоры, коіето іе щастіето, или по-добрѣ успѣхѣтъ, това мо-рално слѣнце, което ще поднови лицето на общыгъ свѣтъ, както пролѣтъта подновява лицето на физическийгъ свѣтъ.

Подиръ съвършенното затмѣніе на успѣхѣтъ въ подирныгъ години, найпослѣ го глѣдамы показващицъ са на хоризонтѣтъ; и народитѣ умиртвени отъ іединъ толкова дълъгъ сѣнь, тичатъ да са стоплѣжтъ и освѣтжтъ на възродившигъ си са пламѣкъ, както оныѣ нищи Ис-панци, които гы глѣдахмы въ Андалузиѣ, като сѣднахъ съ неиз-

казано удоволствие на слънчевыѣ лучи и съдѣхъ тѣй дълго време.

Движеніето, коіето са произведе въ Парижъ, іе интересно и утѣшительно за оныѣ, които както и ные, влѣзохъ рѣшително въ пжть на успѣхъ. Като че са почувствова у въздухъ джаніе отъ свободж. Съкый са хвърліа въ обіатніата ѣ, съкый говори за неіж. Конференциитѣ са умножаватъ. Тукъ свѣтъ са събира около ораторъ, който разказва на внимателныйѣ народъ пачалата отъ общественныѣ науки. По нататкъ пжкъ са занимаватъ съ това, що е по интересно за челоуѣкъ: съ происхожденето му, съ изучваніето натуржъ си. Ёдинъ отъ прѣдаденыѣ на успѣхъ, уважаванъ по характеръ и идеитѣ си, що поддържа съ авторитетъ и талантъ си, Г. Людовикъ-Августъ Мартенъ, има честъ да повика при себеси сичкыѣ, които са заіети съ тыѣ великы и благородны мысли. Салонъ му іе отворенъ іединъ пжтъ прѣзъ недѣлжъ на сичкыѣ най-славни философи въ епохжъ ни, гдѣто са събиратъ и нѣкои отъ младаѣ имѣ аденты. Тукъ съкый си открива идеитѣ или оборва противниковыѣ си, нъ съ чистосърдечность и мѣдрость, дѣто трѣбва да бжде єдинъ отъ първыѣ плодове на свободж-тж, която на кжсо не е друго нищо, освѣнъ самыйѣ почетъ кѣмъ правата и мнѣніята на всѣкого. Въ съгласіе съ тыѣ личны мнѣнія умоветѣ са просвѣщаватъ, въпроситѣ са щастяватъ, и тѣй отиватъ сичкы братеки да трясятъ и триумфъ на истинжъ.

Отъ другъ старижъ, многочисенни вѣстници излизатъ на свѣтъ, надахнати съ сжщитѣ желанія, сирѣчь да принесжтъ помощъ си на опержъ на възрождение-то. Млады литературны общества са основаватъ на по свободны начала отъ първыѣ, на съкадѣ най-послѣ са вижда възбужданіе, възрождения и потрѣбность отъ мораленъ животъ т. е. отъ правосудіе и свободж.

Женыѣ не останжж чужды отъ това движеніе. Подобно и тыи, и еще съ по големж ревность, плачжтъ са отъ миналото, выкатъ за настоящето, и тоя тѣхний постѣпкъ имѣ привлече многочисленны забранители които, като влѣзохъ въ бойното поле, обржжени съ необходимыѣ оржжия на разсжжденията, мжчатъ са да имѣ помогнжтъ да спечѣлятъ триумфъ. Вѣчна благодарность отъ нашъ старижъ кѣмъ тыѣ поборници! Боіж са прочее да не бы нѣкакъ си, тиіа прѣдадени, тия горѣщи забранители, като заминатъ презъ цѣлтъж, да ни вѣсприпятъствоватъ да са докачими до неіж. И наистинжъ, въ по-многого мащистации, що ставатъ въ името на женжъ, не са говори друго, освѣнъ за нейныѣ права. Това іе речъ на рѣдътъ, выкътъ на споразумѣніето, най-послѣ религжъ на настоіащето. И понеже съка страстна система іе съдружена съ своитѣ нетърпчивости, принжждаватъ са нѣкои да приєматъ тжж речъ безъ разсжженіе, безъ контролъ; сжщо както оныѣ догмы, въ които та задѣлжава инквизицията да вѣрвашъ зашто въ противенъ случай щешъ бждешъ осжденъ въ *гьенж огненнж*?!...

Наистина жената, като сжщество челоуѣческо, има свѣщенны и не-

прѣпирливы права, които само невежеството, гордостта и деспотизмът ѝ сж ѝ ги отказвали толко съ дълго време. Едни отъ тѣхъ права тя спечѣли съ голѣмо мъжество, чрѣзъ стараніята си, други чрѣзъ влианіето си, а останалитѣ остава да ѝ ги вѣстанови бѣднѣщето. Нѣ таѣа рѣчь *права* трѣба да ѣе съединенѣ съ другѣ, когато ми ѣе твърдѣ жално, че ѣе сѣкога забравенѣ, сирѣчь съ рѣчьтѣ *длѣжности*. Да са не лѣжимъ въ това отношеніе, любзна [Фанни, жената има много да прави и увѣрявамъ та, че повече де спечели чрѣзъ самоборството нежели чрѣзъ законитѣ. Това го виждамы сѣкѣ стѣпкѣ. И наистинѣ отъ гдѣ проче са вмѣква въ бѣднитѣ жени таѣхъ толкова заплашителнѣ и толкова заразителнѣ кангрѣнѣ на грозный примѣръ?!..... Не-подлѣжи подѣ съмненіе че отъ богатитѣ жени. Само жената, на която положеніе-то ѝ обесиява едни по голѣмѣ независимость, животъ по спокоенѣ, условія, които сж приближаватъ повече кѣмъ исканитѣ права, чрѣзъ пустословіето си, лускътъ, прѣзрѣніето и часто висомѣдрието, съ коѣето са отнасіа кѣмъ подчиненитѣ си въ домашнѣтѣ іерархіи, чрѣзъ свойтъ мързеливъ и бесплозвателенъ животъ, да не рѣчи и повече, разваля чувствата на мъжіетѣ и възбужда най опаснитѣ инстинкты въ женѣтѣ.

Убѣждена сѣмъ, любезна Фанни, че нѣма да ма намѣришь строгѣ въ това отношеніе; защото като трѣсишь и ты истинѣтѣ ще видишь че сѣмъ испитала старателно дѣлата. Сѣка беспристрастна жена се бѣде на нашето мнѣніе, че тамъ, гдѣто възпитаніето на дѣтето е ограничено или прѣнебрежено, гдѣто началата липсuvatъ, гдѣто семейството страдаѣе, гдѣто обществото е болно, жената (дѣщеріа, сестра, съпруга, майка, гражданка, пазителка на огнището, раздавателка на щастіето) съвсѣмъ не си ѣе изпълнила длѣжноститѣ. . . . или еще ги не ѣе разбрала. Спорѣдъ мене на таѣхъ длѣжностъ трѣба най първо да привикне жената, да му храни душѣтѣ чрѣзъ просвѣщеніе истинно и здраво, да му възвиси сѣрдцето чрѣзъ упражненіе въ доброто, да му обіава назначеніето и да го направи да го обикне. Само таѣхъ голѣма и свѣта мисиѣа ѣхъ турѣхъ на сѣщѣтѣ стѣпень съ челоувѣкѣтъ и еще повече, като си ѣхъ изпълни прави отъ неѣхъ свой мораленъ помощникъ, приятелко, поздравленіе сѣрдечно и надѣжда за въ работѣ.

Парижѣ 17 Априлий 1870.

Прѣвелъ М.

Лужа Бадеръ

Такива образованы жени ся намиратъ въ Просвѣщенитѣ европейскы държавы, а особенно у Америкѣ, дѣто възпитаніето на женѣтѣ са има за необходимо. — Въ скандинавскый полуостровъ (Швеціѣ и Норвегѣя), мома, която остане безъ книжно ученіе, мъчно могла да са ожени; защото такава мома ся прѣзира отъ момцитѣ като да была слѣпа и съ двѣтъ си очи! Шемъ ли дочяка и ные да видимъ нѣкога у нашѣ Българѣхъ учены майки, които да знаѣтъ какъ да си вѣспитаватъ дѣцата, като образованитѣ Американкы и Европейкы?

КНИЖЕВНОСТЬ

Излъзла е отъ печать: „Началиж Грамматика за изучаваніе на българскый языкъ, по К. Говорова; наръдиль С. Радуловъ. Книжка I. Болградъ, Печатницата на централното Училище 1870.“

Грамматиката са дѣли на III Часті: въ първѣтъ часть са говори за составѣтъ на прѣдложеніето и пр. у вторѣтъ—за *словопроизведението* на рѣчѣтъ; въ третѣтъ—за *звуковетъ* и *буквытъ*. Книгата състои отъ 116 страници на осминахъ.

Всичкитъ примѣри, както въ прѣдложеніето тѣй и въ частитъ на рѣчѣтъ сѣ зети изъ примѣритъ на народны пословицы, пѣсни и поговорки. Спорѣдъ това, мислимъ, изучаваніето на българскый языкъ по единъ таквасъ Грамматика ще бѣде отъ най-леснитъ, не току за ученика, но и за всѣкого, който иска да са запознае, колко-годъ съ граматическитъ правила на языка ни.

* *
*

Отъ 1-го Януарія 1871 начало е да са издава ново помѣсечно списаніе *Пчелица*, или *редъ книжки за дѣцата*, Цариградъ въ Печатницѣтъ на Македоніѣхъ. Годишна цѣна прѣдплащана за 12 книжки, едно бѣло меджидіе; всяка книжка състои само отъ единъ печатѣхъ кола на 8-нѣхъ.

И тѣй българската ни книжевность са обогатѣва юще съ едно полезно списаніе, което ще служи за *умствениното развитіе на младитъ*; а особено когато тѣя книжки са пишѣтъ и наръждатъ отъ неуморнитъ нашъ поборникъ въ книжевното поле Г-на Славейкова.

„Училището като желае на Пчелицѣтъ добъръ успѣхъ, радва са много, че са сдобива съ едно си другарче въ пѣтя на книжевното распространіе у народа и отечеството ни.

 Постѣпила е въ печать обявената ни книга: *Злочеста Кръстинка*, оргинална българска повѣсть, на коѣхто отпечатантъ първы двѣ колы имаме вече прѣдъ виду. Тая книга ще излъзе отъ 10-12 печатны колы на 8-нѣхъ, и до идущаго Марта трѣбва да излъзе отъ печатъ. — Печята са у типографіѣтъ на Дунавскѣтъ областъ въ Русчукъ.

За това са умоляватъ оныя Г-да, до които бѣхме испроводили *обявленіе*, ако бѣждѣтъ подписали нѣкои спомоществователи да побързатъ и проводятъ имената имъ въ Букурещъ до Уредничеството на „Училището“ за да ги испратимъ на мѣстото, та да са помѣстятъ въ края на книгѣтъ — Цѣвата на *Злочеста Кръстинка* ще бѣде половина бѣло меджидіе.

РАЗНЫ

Новъ начинъ за сушеніе.

Прѣзъ-години си Лондонската полиція уловила единъ работникъ, който щѣлъ да са обеси. Изведенъ на сѣдъ обеселникътъ, като за-
ванали да го испитватъ, той одговорилъ нажалено: Какво ли мислите
ые Господиновци, та ма укривявате като самоубіецъ? но, право да
и обадиж, вые сте излѣгани. Вамъ са чини, че наистина азъ съмъ
ѣлъ да са обесѣж. Боже упаси! То е ѣдла клевета. Всичкото е това:
ато заминавахъ по край единъ барж, накакъ си са потплезнахъ и
адамъ вѣтрѣ. Измокренъ виръ-водица, мислѣхъ какъ да са изсушиж;
тѣй наумихъ да са покачиж на височко за да ма изсуши слѣнцето.
емамъ едно вѣже, вържиж го на дървото, послѣ го прѣметнахъ на
иѣжъ си за да са вдигнаж колкото една педа отъ земѣжъ. На това
дгорѣ полиціята ма счепка и доведохъ ма тукъ като самоубіецъ.
азъ сѣкамъ, честитый сѣде, че това не струва—не е право.

* *
*

Иванъ. Тако ти здравіе Стоене кажи ми защо са не оженишъ?
Стоянъ. На радосърдце, брате, азъ бы са оженилъ, ала не знаѣж
ква женѣ да си избериж: да земѣж сиромашкыниж, трѣбва да ѣж храниж;
земѣж иѣкожъ богатаж, тя ще ми заповѣда; да земѣж хубавицаж, тя
е ми стане скапа, защото трѣбва да ѣж пазѣж; ако ли най сѣтнѣ
жъ грознѣж, то си е Божіе наказаніе.

Ср. П.

* *
*

Старитѣ пословицы

Духътъ на днешнето врѣмя, тѣй коренно са е прѣобразилъ, щото
й-старитѣ и мѣдры пословешкы изреченія неструватъ вече ни боткѣ.
Напримѣръ: Едно си врѣмя думахъ: „Днесъ силенъ утрѣ мъртавъ“;
сега казватъ: *ако е днесъ силенъ, утрѣ може да лѣжи въ тъмницѣ.*
Нѣкога казвали: *Говореніто е сребро, а млчненіто злато.* Днесъ
противъ говориса толкосъ, колкото за да са прѣмълчи олова, за което
ѣбва да са говори.

Едно си врѣмя казувахъ: *Нощта не е пріятель на чловѣка.* А
еска, за честь на нощтъж, всякытъ събранія нощемъ биватъ.
У старо врѣмя са събаряли само вѣтхытъ къщи, а по тѣзи години
кото повѣче къщя са съборятъ то е все печалба (кяръ).

Дипломатическа Грамматика

Англія: Азъ тебѣ невървамъ.

Русія: Ты ли ма невървашъ?

Прусія: Тя тебѣ невърва.

Австрія: Ные та невърваме.

Франца: Выи себе си невървате.

Турція: Тѣ себе си невърватъ.

* *

Наполеонъ III. земалъ платж на день по 72,602 франга (нѣщо около 330,000 гроша тур, пары. — Че скжпъ баща на отечеството (Ру жя)

ПОДАРЯВАТЪ ОТЪ УЧИЛИЩЕТО:

Букурещъ. Г-нъ Стефанъ Ив. Адженовъ благоволи да подари з училищата въ отечеството си Казанлъжкъ екземплара.

Г-нъ Д. Х. Василевъ за Свищовскыѣ училища.

Г-нъ Т. Алтжновъ за село Сливево, Свищовско.

Плосицъ. Г. П. Бойчевъ благоволи да подари за училищата въ Сливенъ и другадѣ въ Българско.

Негова милость подарява и за 1 лира т. отъ другы книжки, които да са испроводятъ чрезъ Цариградското читалище за дѣто е нужно

Г-нъ Т. Райковъ за бълг. читалище въ Сливенъ и училище.

Отъ другы книжки подарява сжщо за 1 жел. Ав.

Г-нъ Стефанъ Тодоровъ подарява отъ училището екзем. да са испроводятъ дарьтъ за дѣто е нужно въ Българско.

Г-нъ Монко Неновъ за дѣвическото училище въ Сливенъ.

Г-нъ Райчо П. Гржблевъ за дѣвическото училище въ Габрово.

Г-нъ Хр. Мариновичъ за училището въ село Калепетрово.

Г-нъ Е. Павлевъ за училището въ Кара-юсеинъ, Козлудженско.

Господжя Марія-Панделейца за споменъ на Покойный си ступанъ П. Николовъ подарава на сиромашкы училища въ Българско екз.

Г-нъ Стефанъ Раевъ за училищата въ Сливенъ.

„ Недѣлку Продановъ за село Налбантларе, Сливенско

слѣдватъ.

По причинж, че редачтъ, който работѣше на „Училището“, напусти печатницжтъ, а другый са ненамѣтвара си, тоя брой укжскѣ, когато ные смѣтахме до сега два да излѣзатъ. За това нека ни са несърдливъ читателитѣ; ные всѣкога желасмъ да имъ пригояваме, но не за виси всичко отъ насъ. Дано смогнемъ щото идущийтъ брой да излѣзе по скоро и да са навоса. —